

following:

- a) *what image the black plastic covering Allen's pool evokes;*
- b) *how this image reflects a theme of the excerpt;*
- c) *what scrapping of the snow shows.*

Think of the associations you have with the word 'snow' as well as particular ways the author uses snow as metaphor and symbol.

What two elements are compared in the metaphor in the last sentence? Explain it as fully as possible.

Judge for yourself in the answers to the following questions:

- a) *Which partner do you think broke up the affair?*
- b) *Does it seem to you that there is any chance of the lovers getting together again?*
- c) *Whom do you relate to more – the man or the woman?*

Make socio-cultural connections:

- a) *Do you think it is true to say that opposites attract?*
- b) *In your view do people with different outlooks have a better or worse chance of making the relationship work?*
- c) *When people fall in love in your country, how is their courtship conducted?*
- d) *Do men and women have trouble communicating with each other in your culture?*
- e) *Do men and women tend to interpret the same event differently?*

With all the findings represented as preparatory phase at the high level of generalization, it is reasonable to presume that source text analysis being part of translation competence is expected to be comprehensive in terms of its content peculiarities based on interpreting explicit and implicit information inferred and deduced from the context; it should consist as well in determining its general purpose, intention, defining the would-be target readers and expected reaction of them, predicting possible textual realization below and above sentence levels. It is apparent that these steps precede concrete translation actions with the purpose to find proper solutions to translation problems and carry them out in accordance with the situation placed both in source and target culture; it shifts the focus towards reading comprehension skills necessary for evaluating the text critically for further use in translation process. These theoretical fundamentals should be seen as kind of integration to a more articulate profound model in translation studies.

Literature

Firth J.R. Linguistic Analysis and Translation. – The Hague, Mouton, Reprinted in F.R.Palmer (ed.), 1968. *Schjoldager, Anne.* 2008. Understanding Translation. With Chapters by Henrik Gottlieb and Ida Klitgart. Aarhus / Copenhagen: Academica. – 312 p. *Halliday, M.A.K.* Comparison and Translation. – London: Longman, 1994. *Nord C.* Text Analysis in Translation. – Amsterdam and Atlanta, 1991. *Bassnett S.* Translation Studies. – London and New York: Routledge, 1996. *Swales J.M.* Genre Analysis. English in Academic and Research Settings. – Cambridge University Press, 1990. *Dijk, Teun A. van.* Discourse Semantics and Ideology\ Discourse as Structure and Process. – London, 1997. – P. 34. *Newmark P.* Paragraphs on Translation. – London, 1993. *O'Connell S.* Proficiency. – London: University Press, 2002. – 224 p. *A World of Fiction.* – London: University Press, 2002. – 286 p. *Stephens M.* New Proficiency Reading. – Longman, 2005. – 175 p. *Tomalin B.* Cultural Awareness. – Oxford University Press, 2002. – 160 p.

УДК: 811.161.2'272-055.2

КОЗЯРЕВИЧ Л.В.

(Київський національний лінгвістичний університет)

ГЕНДЕРНА ФАСЦИНАЦІЯ У НЕВЕРБАЛЬНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Дослідження присвячено розгляду невербальних компонентів комунікації у гендерному аспекті. Спілкування між представниками протилежної статті характеризується різними невербальними засобами, які сприяють фасцинації кожного із представників гендерної гри. Невербальні компоненти комунікації є фасцинативно навантаженими і суттєво відрізняються в міжгендерному спілкуванні. У цій статті встановлено відмінності невербальної поведінки чоловіків і жінок як учасників мовленнєвої взаємодії з урахуванням феномену фасцинації, яка знаходить своє відображення у мові та мовленні.

Ключові слова: невербальні компоненти комунікації, погляд, вираз обличчя, жести, пози, усмішка, фасцинація, контакт.

Козяревич Л.В. Гендерная фасцинация в невербальной коммуникации. Исследование посвящено изучению невербальных компонентов коммуникации в гендерном аспекте. Общение между представителями противоположного пола характеризуется разными невербальными средствами, которые содействуют фасцинации каждого из участников гендерной игры. Невербальные компоненты коммуникации являются фасцинативно нагружены и существенно отличаются в межгендерном общении. В данной статье

исследуются отличия невербального поведения мужчин и женщин как участников речевого взаимодействия с учетом феномена фасцинации, которая находит свое отображение в языке и речи.

Ключевые слова: невербальные компоненты коммуникации, взгляд, выражение лица, жесты, позы, улыбка, фасцинация, контакт.

Kozyarevych L.V. Gender fascination in nonverbal communication. The research is devoted to nonverbal components of communication in gender aspect. The conversation between representatives of opposite sex is characterized by different nonverbal means, leading to fascination of each gender player. Nonverbal components are fascinatedly loaded, different in gender communication. The given article deals with differences in nonverbal behaviour of men and women as participants of speech interaction, taking into account fascination expressed in language and speech.

Key words: nonverbal components of communication, look, face expression, gestures, postures, smile, fascination, contact.

На сучасному етапі розвитку лінгвістичної парадигми питання гендерного аспекту міжособистісних стосунків набувають **актуальності** [Берн 2004; Генералова 2001; Кошенова 2007]. Гендерні риси багатогранні, і фемінінність та маскуліність – це не два протилежні полюси однієї й тієї самої вісі. Навпаки, вони являють собою дві різні шкали, два різні виміри. Тому мають місце суттєві відмінності у мовленнєвій поведінці, які не можуть не впливати на характер міжособистісних стосунків. Необхідність врахування дихотомії “чоловік – жінка” у контексті спілкування дозволяє розкрити глибину та сутність взаємовідносин, уможливило способи їх оптимізації.

Фактор фемінінності/маскуліності виступає як детермінанта фасцинації, що має важливе змістове значення в процесі спілкування. Фасцинацію (від. лат. *fascino* – чарівництво, чаклунство) трактуємо як зачаровування, зваблювання тощо [Соковнин 2009].

Г.С. Крейдлін вказує на значущість вивчення гендерно чутливої невербальної семіотики. Чоловіки та жінки по-різному поведуться на невербальному рівні: вони по-різному грають обличчям, жестикулюють тощо [Крейдлін 2003, с. 338]. Гендерну специфіку вираження фасцинації мають такі невербальні засоби: погляд, вираз очей; жести; пози; усмішка. У цілому в системі невербальної поведінки комунікантів експресивно-невербальний репертуар жінки виявляється ширшим, ніж у чоловіків.

Так, жінка спочатку ловить погляд чоловіка і дивиться йому прямо в очі, при цьому може трохи посміхатися з “ноткою запрошення”. Через 2-3 секунди, повільно відводить погляд у бік, у напрямку, природному для повороту своєї голови, при цьому повільно і як би ніяково опускає вії. Далі в жодному разі не дивиться на чоловіка, намагаючись з’ясувати, чи вплинув її погляд, зробить паузу. Якщо реакція від нього не надійшла, кидає в його бік черговий сексуальний погляд. Жінка пожвавлюється, стає енергійнішою. Вона приймає привабливу позу, сподіваючись, що чоловік подивиться в її бік: кокетлива демонстрація колін свідчить про вияв інтересу. Ця занадто вільна поза виключає формальності і дозволяє кокетливо оголити коліна; погравання ж взуттям засвідчує бажання привернути увагу; повільне закидування ноги на ногу – бажання привернути увагу чоловіка, запрошення чоловіка виявити ініціативу; погойдування стегнами, дотик до стегон рукою, ноги і тіло повернені убік чоловіка – відвертий флірт. Жінка “ненав’язливо” відсуне край блузи або плаття, щоб спокусити чоловіка виглядом свого голого тіла. “Ігри з прикрасами” починаються з інстинктивної реакції, оскільки чоловік примушує жінку нервувати. Коли жінка відводить волосся з шиї, це підсвідомий (або усвідомлений) сигнал капітуляції. Жінка, що чепуриться у присутності чоловіка, переслідує подвійну мету. Вона не тільки робить себе спокусливою, але і привертає до себе увагу. Жінка привертає увагу до свого волосся. Демонстрація ж зап’ястка, долоні у полі зору чоловіка – зацікавленість конкретним чоловіком: *Self Stroking / Touching. The Hair Flick. Tilt and Smile. The Lip Nibble. Knee Pointing. The Shoe Dangle.*

Чоловік починає чепуритися, побачивши жінку, яка подобається. Крім цього, з’являться нові жести – руки потягнуться до шиї, щоб поправити краватку, комірець, запонки, сорочку, піджак або інший предмет туалету чи змахнути неіснуючий пил із плеча: *Smooth or mess up hair. Lend his coat or jacket. Touch his face whilst looking. Stroking his Tie.*

Він може також пригладити волосся, щоб виглядати привабливішим. Ці жести можна прочитати так: “я хочу мати гарний вигляд для тебе”. При розмові чоловік торкається свого волосся – смикає його або, навпаки, пригладжує. Як правило, чоловіки роблять це мимоволі. І все для того, щоб здаватися кращим. Чоловік починає поводитися гамірно, жартувати, голосно сміятися, жестикулювати, щоб зацікавити вподобану жінку. І лише деякі з них можуть вдавати скромних і відмовчуватися. Якщо у присутності жінки чоловік смикає гудзик – то застібає, то розстібає його; торкається свого обличчя під час розмови, може терти підборіддя або щоку, очі тощо. Це означає, що він нервує, тому що жінка йому дуже подобається. Найбільш агресивним проявом чоловіка стосовно жінки викликає такий жест як закладання великих пальців рук за ремінь [Крейдлін 2003]. Чоловік може також повернутися усім тілом до жінки й гордо поставити ногу носком в її бік. Часто чоловік стоїть, тримаючи руки на стегнах, аби підкреслити свою фізичну силу, впевненість у собі й показати готовність до взаємодії з жінкою. Чоловік дивиться інтимним

поглядом і затримує його на частку секунди довше належного: *Lingering eye contact; Raising eyebrows in a surprise; Eyebrow Flash; Cowpoke stance flare his nostrils, Make his face appear wider; His lips may also part slightly; Head slightly tilted to one side.* При спілкуванні з жінкою чоловік стоїть напроти жінки прямо та підтягнуто. Іноді – може злегка нахилитися до неї навмисно, щоб продемонструвати своє тіло з вигідної сторони. Або він: сідає на край стільця, щоб стати ближчим до жінки; кладе ногу на ногу, і верхня нога спрямована у бік жінки.

Контакт починається з конкретно-чуттєвого сприйняття зовнішнього вигляду. Індивідуальна оцінка партнерів за їхнім зовнішнім виглядом відбувається за шкалою: “подобається – не подобається”. На цьому рівні відбувається загальне орієнтування партнера: він “свій” або “чужий”. Людина надає перевагу представникам протилежної статі певного типу. Практично в кожного є “свій” тип партнера в цілому і в деталях: психологічні (доброта, відвертість), інтелект, ділові, соціальний статус. У цих якостях виражаються риси людської fascinaції. “Свій” тип обличчя, який частіше, ніж інші, привертає увагу. “Свій” тип фігури, яка викликає збудження. “Свій” запах, який здається “рідним” і приємним. “Своя” кольорова гамма. У кожного є конкретні інформаційно-енергетичні переваги. І коли в полі зору опиняється “свій” типаж, його енергетика приводить в дію відомий нам “механізм”: розширюються діапазони психічного відображення, активізується “екран” сприйняття, чітко фіксується образ об’єкта, що привернув увагу. Якщо це “свій”, його енергетика викликає позитивні емоції — психологічний комфорт. Тоді його біополе “притягує”. Якщо і партнер також переживає подібний стан, виникає енергетичний резонанс. Взаємне енергетичне тяжіння надає партнерам особливе несвідоме відчуття “енергетичної єдності”. Партнер залишається “своїм”, поки його біополе надає психологічний комфорт. Він стає все більш “чужим” при наростанні психологічного дискомфорту в його присутності.

Якщо зовнішність жінки привертає увагу чоловіка, то його брова мимоволі піднімається й опускається. Це триває не більше секунди. При погляді на жінку його обличчя випромінює дружелюбність. Губи можуть мимоволі розтулятися, а ніздрі – злегка розширюватися, начебто він схвилюваний. Зорова поведінка відіграє важливу роль у встановленні взаємостосунків і у передачі інформації про характер відносин. Погляд має велике значення для розмови, свідчить про зворотній зв’язок і синхронність діалогу. Подивитися на людину – означає прийняти її увагу, зрозуміти, запросити до контакту і встановити стосунки. Слухач, який не встановлює візуальний контакт, тим самим повідомляє про свою байдужість. Загалом, людина частіше дивиться на тих людей, до яких відчуває симпатію [Крейдлин 2003, с. 459]. Таким чином, міжособистісна прихильність може кодуватися за допомогою частоти і тривалості погляду. Чоловік дивиться на жінку. Це може передавати жінці різну інформацію, тому погляд можна вважати сигналом. Чоловік може свідомо посилати жінці цей сигнал, що свідчить про бажання чоловіка розпочати мовленнєвий контакт.

Якщо комунікантам вдалося потрапити в особистий простір один одного, fascinaція виявилася могутнім психологічним прийомом. До того ж, гендерні розбіжності не можна вважати універсальними, оскільки вживання тих чи інших мовних та немовних засобів зумовлене не лише статтю, а й соціальним статусом, віком, культурою комуніканта.

Література

- Берн Ш.* Гендерная психология (Секреты психологии мужчины и женщины) [Текст] / Ш. Берн. СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2004. – С. 102-103. *Генералова А.В.* Гендерный аспект в социальных науках и психологии // Генералова А.В. / Общество. Гендер. Культура: Материалы международной научной практической конференции (Омск, 20-21 сентября, 2001 г.). – Часть 2. – Омск: Омский университет, 2001. – 169 с. *Дьяконова Л.Л.* Гендерні ознаки вербальної поведінки в комунікативній ситуації флірту / Дьяконова Л.Л., Белова А.Д. // Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи. – К.: ЛОГОС, 2007. – С. 38-55. *Кошенова М.И.* Влияние гендерных стереотипов на качество межличностного общения / Кошенова М. И. // Практикум по гендерной психологии / Под ред. И.С. Клещиной. – СПб, 2003. – С.185-195. *Крейдлин Г.Е.* Мужчины и женщины в диалоге: невербальные гендерные стереотипы / Г. Е. Крейдлин // Компьютерная лингвистика и интеллектуальные технологии: труды Международной конференции [“Диалог”], (Москва, 11–16 июня 2003 г.). – М.: Наука, 2003. – С. 337-345. *Соковнин В.* Что такое fascinaция / Соковнин В. / Изд-во авторской Академии фасцинологии (АФА), 2009. – 66 с.

УДК: 81’255.4:821.111(73):821.161.2